

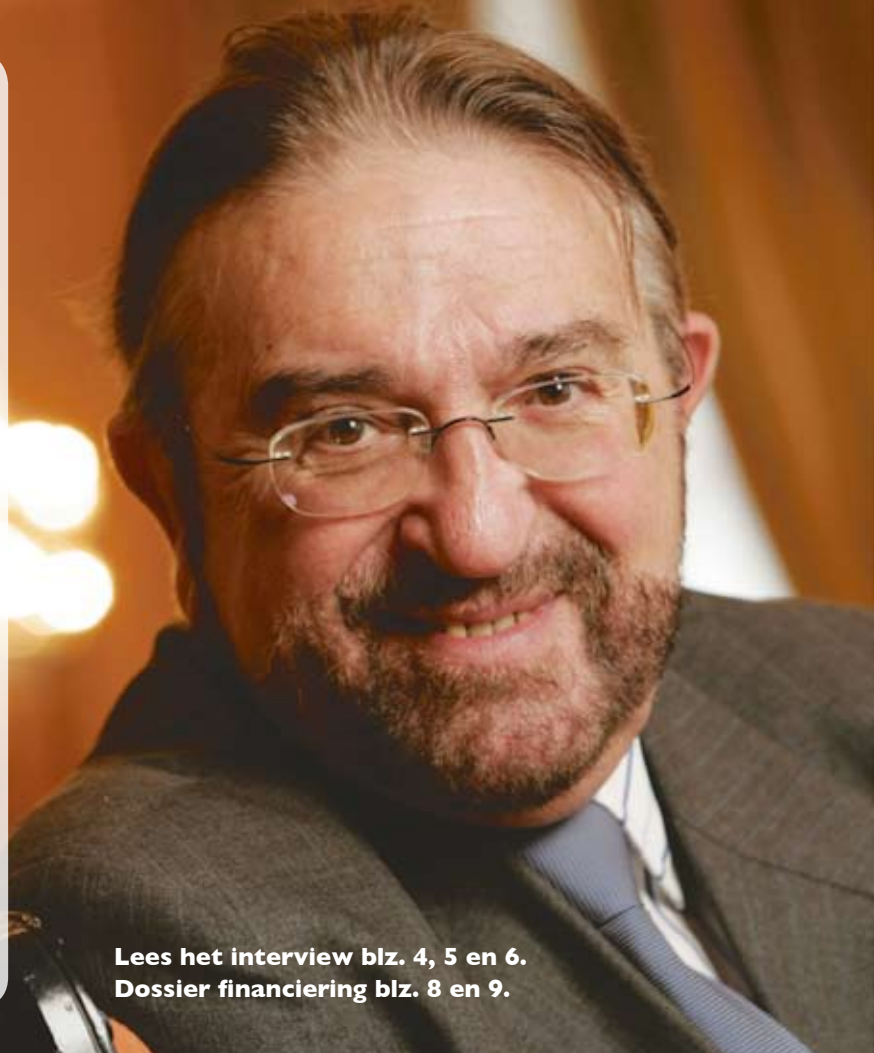
VOLKSBELANG

Jaargang 128 - nummer 2 - februari 2007 - maandblad

De cactus van Leterme

‘De Open Vld en de MR gaan wat de staatshervorming betreft met een interessant en verkoopbaar project naar de burger. Terwijl N-VA, de cactus in de broek van Yves Leterme, het rugzakje met de spijkers, niet draagbaar is voor de franstalige christendemocraten van de cdh’. Dat zegt Kamervoorzitter en minister van Staat Herman De Croo in een interview met Volksbelang. De voorzitter kan zich helemaal vinden in de nieuwe voorstellen van de Open Vld voor een komende staatshervorming, maar waarschuwt voor de ‘tijdbom Dehaene’, de financieringswet uit 1988 waardoor de financiering van gemeenschappen en gewesten vooral op de rug van de federale schatkist is terecht gekomen. ‘Dat moet stoppen’, zegt De Croo. ‘De federale middelen vervliegen aan een topsnelheid.’ Als het van Herman De Croo afhangt, wil hij ook na 10 juni Kamervoorzitter blijven. Een pronostiek? ‘We gaan er beter uitkomen dan men vreest en anderen zullen er minder goed uitkomen dan wij denken of zij niet hopen. Ik zie geen grote verschuivingen. De huidige Paarse partijen zullen de sterkste blijven. De christendemocraten zullen de derde partij zijn’.

B.C.

**Lees het interview blz. 4, 5 en 6.
Dossier financiering blz. 8 en 9.**

Rik Torfs bij het LVV

Het Liberaal Vlaams Verbond kon niet minder dan de ‘allerslimste’ mens ter wereld en hoogleraar kerkelijk recht aan de KU Leuven Rik Torfs als gastspreker strikken. Torfs zegt dat partijen ‘instituten uit vervlogen tijden’ zijn en ziet meer heil in ‘bewegingen’.

Lees blz.3

Herman De Croo waarschuwt voor de vervlieging van de federale schatkist door de financieringswet.

ANDERE TIJDEN

Het Manifest van Oxford bestaat 60 jaar

/10

BOEKEN

De ‘Eeuwige Roem’ van Saskia de Coster

/11

OPINIE

Liberal Mutualiteit tevreden met Open Vld

/12

Spreadstand bij CD&V

"We moeten ons laten leiden door objectieve feiten en concrete resultaten, niet door te veel emotie". Dit staat te lezen in het partijdocument van de Open Vld 'De weg naar de open dialoog. Aanzet voor een nieuwe staatshervorming' dat op een studiedag in het Vlaams Parlement werd besproken. De Vlaamse liberalen willen een volgende staatshervorming op maat van de burger en ten dienste van de burger. "We mogen oude demonen niet de bovenhand laten nemen. Noch het separatisme of de oude retoriek van het kaakslagflamingantisme, noch het immobilisme en de slogans van het einde van de solidariteit helpen ons land vooruit". In een interview dat in dit blad verschijnt, zegt Kamervoorzitter Herman De Croo dat hij zich best kan vinden in deze benadering, dat ze zelfs een uitnodiging is om aan beide kanten van de taalgrens een akkoord over een volgende staatshervorming mogelijk te maken. De Open Vld speelt open kaart met de franstalige landgenoten. Nooit werd in België immers een hervorming van de staat succesvol afgerond zonder een compromis tussen Vlamingen en franstaligen. Met deze **raison d'état** hebben de Vlaamse liberalen meer kansen dan met de gespletenheid waarmee andere Vlaamse partijen de staatshervorming benaderen. Niet alleen de kartelpartner N-VA kan CD&V een pijnlijk steentje in de schoen bezorgen, ook Spirit zorgt bij de Vlaamse socialisten voor de nodige zenuwachtigheid.

'Er hangt een dichte mist over het kartel', luidt de titel boven een artikel dat oud-editorialist van De Standaard Manu Ruys onlangs schreef (*). Het artikel is een ware ontluistering van de 'Vlaamsgezind-

heid' van de CD&V. 'Dat de N-VA een rechts, republikeins en separatistisch programma koestert, wordt voorlopig door CD&V gedoogd...' schrijft Ruys. 'CD&V is een staatsbehoudende partij, die wortelt in een christelijk-personalistisch gedachtegoed dat onverzoebaar is, zowel met het vrijzinnige, libertaire, ultraconservatieve liberalisme, als met het anti-Belgische flamingantisme', meent Ruys. Het kartel is met andere woorden een breekbare constructie waarvan volgens Ruys het breekijzer berust bij de christelijke arbeidersbeweging. 'Prominenten van het netwerk', schrijft Ruys, 'waartoe ook minister-president Yves Leterme behoort, kiezen in laatste instantie voor de handhaving van het Belgisch staatsbestel.' Iemand als Herman Van Rompuy is allergisch voor het nationalisme van De Wever en Bourgeois, zo weet Ruys nog.

Manu Ruys: 'Iemand als Herman Van Rompuy is allergisch voor het nationalisme van De Wever en Bourgeois'.

Als CD&V straks aan de onderhandelingsstafel zit, zal deze spreadstand pijnlijk tot uiting komen. Het onafhankelijkheidsprogramma van N-VA zal er met de steun van de christelijke arbeidersbeweging gesmoord worden door wat Ruys het 'unitaire establishment' van CD&V noemt. Leterme moet in deze dus kleur bekennen. Ofwel speldt hij de Vlamingen een staatshervorming op de mouw waarvan hij goed weet dat ze voor N-VA onverteerbaar is, en dus onuitvoerbaar, ofwel maakt hij bekend wat de echte bedoelingen van CD&V zijn. De kiezer heeft dit recht op duidelijkheid.

(*) Doorbraak, februari 2007, nr. 2 (www.doorbraak.org/115:18572)

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63,
3001 Leuven

Hoofredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflexct.be

Vormgeving:

Ilde Cogen ilde.cogen@vld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax:
09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be

Rik Torfs kiest voor bewegingen van individuen

“Partijen zijn instituten uit vervlogen tijden”

Eén van de grote kwalen van de hedendaagse politiek, is het messianisme. Voor elke vraag heeft de politicus een antwoord klaar. Een variant hiervan catalogueert professor in het kerkelijk recht aan de KU Leuven Rik Torfs onder het messianisme van de schijnbare techniciteit waarmee hij bedoelt dat in de politiek experts alle dossiers trachten op te lossen. Vroeger heette dit in de politiek een zakenkabinet, vandaag spreekt men van goed bestuur. Een raar woord. Wie is er nu voor slecht bestuur?

Met Rik Torfs mag het Liberaal Vlaams Verbond een eminent spreker aan zijn lange lijst van gasten toevoegen. Met als thema ‘De politiek in de toekomst: partijen of bewegingen’ trok Rik Torfs heel wat geïnteresseerden naar de 27ste verdieping van het Hilton Hotel in Brussel.

In deze hogere sferen liet Torfs zijn licht schijnen op de hedendaagse politiek. Hij deed dit aan de hand van thema’s als stoerheid, clichés, de politiek vandaag en partijen en bewegingen. Eén: stoerheid. We horen vaak stoere uitspraken. “We staan voor een keerpunt”, zeggen politici vaak. “Een keerpunt doet me denken aan een zwembad. Na 25 of 50 meter kom je op een keerpunt. Een keerpunt is een stoer woord maar het betekent niets.” Een ander trefwoord van Torfs is een spreuk: “We hebben knopen doorgehakt.” Nog zo’n doodoener in de politiek. Wat is er plezierig aan het doorhakken van een knoop? Je zit na het doorhakken met twee losse eindjes. Eigenlijk is de moraal van het verhaal: een knoop moet worden doorgehakt, als hij niet kan worden losgemaakt.”

Twee: clichés

Torfs geeft twee voorbeelden. Eén: als vrouwen een rol spelen, zal alles veranderen. Klopt dit? Mannen en vrouwen zijn even intelligent. Maar er is één groot verschil: hun ijdelheid. Mannen graven door hun machogedrag vaak hun eigen graf. Mannen geloven in complimenten. Vrouwen sijpelen stilaan de politiek binnen, maar ze zijn niet in staat om de machtsstructuren te veranderen; die blijven bestaan. Met vrouwen is er niet zo veel veranderd.

Tweede voorbeeld: onze universiteiten spelen op internationaal niveau mee, maar dit is pure mediocriteit. Ze zijn niet grensverleggend. Ze bewegen zich vaak op dezelfde lap grond. We

moeten opletten met clichés en kunstmatig denken. Drie: politiek. “In de politiek heerst de kwaal van het messianisme. Politici trachten op alle vragen een antwoord te vinden. Ze wekken graag de indruk dat ze alle vragen kunnen oplossen. Dat is natuurlijk niet zo. Door de wereld als eenvoudig te beschrijven, wordt hij niet meteen simpel. Ter zake vervallen politici vaak in schijnbare techniciteit. Vroeger beriep men zich in tijden van crisis op een zakenkabinet, samengesteld uit ‘onafhankelijke’ mannen die ver van de politiek stonden en hun techniciteit gebruikten om het land te redden. Vandaag heet dit ‘goed bestuur’ ‘Goed bestuur?’ Een raar woord. Wie is er nu voor slecht bestuur?”.

Lees verder blz 6

Acht jaar paars was meer dan 'to care'

Een maand geleden schreef Hugo Camps het in het Nederlandse weekblad Elsevier Magazine zo: Herman De Croo spreekt een taal van hem alleen. De Belgische voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers is niet na te bootsen. Niet door cabaretiers, niet door politieke verwanten, niet door zijn eigen kinderen. Acht jaar voorzitter van de Kamer hebben De Croo niets veranderd: strijdvaardig, nooit vakantie en een flinke dosis decrooïsmen blijven zijn handelsmerk. En de balans van Paars mag er zijn: We hebben meer gedaan dan 'to care'.

De Kamervoorzitter wil wel absoluut af van wat hij de 'verkiezingsmanie' van de voorbije jaren noemt. 'Toen ik dit enkele jaren geleden zei, werd ik afgeschilderd als een dinosaurius uit het oer-ijsstijdperk, een Belgicist, revanchist en unionist. Je kan een land niet deffig besturen wanneer er om de twee jaar verkiezingen zijn en waarbij dezelfde partijen vaak met dezelfde mensen moeten uitpakken. Zeven verkiezingen in negen jaar maakt je democratie kapot. De mentale operationele stabiliteit komt in het gedrang. We moeten komen tot vijfjaarlijkse verkiezingen voor de federale, regionale en Europese parlementen en zesjaarlijkse voor de provincie- en gemeenteraden.'

Herman De Croo is al jaren een warme pleitbezorger van de nationale kieskring. Ook hiervoor kreeg hij vaak de kritiek té Belgicistisch te zijn. Nu staat het idee in de voorstellen voor een nieuwe staatshervorming van de Open Vld. In de eerste burgermanifesten pleitte Guy Verhofstadt voor de verkiezing van één vertegenwoordiger per kiesdistrict. Uiteindelijk zijn de provinciale kieskringen ingevoerd die enkel voor de verkiezingen van Kamer en Vlaams Parlement gelden. Wallonië koos voor de verkiezingen van de regioparlemen-

ten voor de oude arrondissementen, in tegenstelling tot Vlaanderen. Het huidige systeem is niet goed. Door de televisering van de politiek wordt alle aandacht op de kopstukken gericht. Zij kunnen nog campagne voeren in provinciale kieskringen. Voor kleinere kandidaten is dit haast ondoenbaar. Daarom moeten we terug naar kleinere kiesomschrijvingen voor de verkiezing van een deel van de Kamer en het Vlaams Parlement. Een ander deel wordt dan provinciaal verkozen. In de tweede plaats moeten we voor de grote kandidaten nationale verkiezingen houden. Dit betekent dat de partijen zich opnieuw voor een deel nationaal moeten organiseren om per politieke familie gezamenlijk als het kan nationale figuren naar voor te schuiven. Ik zie dat intellectuele groepen, zoals de Paviagroep, dergelijke ideeën voluit verdedigen.

De Croo kan zich volledig vinden in de andere voorstellen van de open VLD voor een nieuwe staatshervorming, vooral dan de ideeën om de Belgische Federatie te versterken. De verschillende onderdelen van de Federatie moeten elkaar in evenwicht blijven houden en er moeten genoeg bindende elementen bestaan. Die elementen zullen we moeten versterken. Je kan geen staatshervor-

ming uitvoeren zonder politieke evenknieën in het Noorden en het Zuiden van het land. De Open Vld en de MR gaan met een interessant en verkoopbaar project naar de burger. Terwijl de N-VA, de cactus in de broek van Yves Leterme, het rugzakje met spijkers, niet draagbaar is voor de cdh. Aan socialistische zijde doet zich hetzelfde voor met Spirit.

“De eerste burger van het land is een begrip geworden”

Herman De Croo blikt terug op een boeiende politieke carrière. Hij is 40 jaar parlementslid, was 11 jaar minister, 8 jaar voorzitter van de Kamer, partijvoorzitter en daarbuiten nog landbouwer en advocaat. Elke periode had zijn grote momenten. Ik wilde absoluut voorzitter van de Kamer worden. De voorbije acht jaren zijn in mijn leven dus heel belangrijk geweest. Ik bracht de Kamer opnieuw in het middelpunt van de parlementaire democratie. De tv deed zijn intrede in het halfrond, het internet is alom tegenwoordig. Na het vragenuurtje op donderdag op tv is er uitgebreide verslaggeving in de kranten van vrijdag. De parlementaire handelingen zijn twee uren na de zittingen klaar. Er heerst hier een open cultuur. Bovendien is de eerste burger van het land, en ik zeg dit niet voor mezelf, maar voor de burger, een begrip geworden. Er is respect voor de oppositie. De internationale rol van de Kamer heeft door de vele buitenlandse missies meer gewicht gekregen. We krijgen gans de wereld over de vloer met de honderden staatsbezoeken per jaar. In een periode waar de regeringen meer aandacht naar zich

nister in het parlement geen tijd komen verliezen. Dat is wel duidelijk. Ik ben nu cru, maar de uitspraken van Dehaene deden me spontaan denken aan de poujadistische aanvallen van Rex (*de politieke partij van Léon Degrelle, nvdr.*) op de parlementaire democratie tussen de twee wereldoorlogen. Ik betreur dit.' De Croo is formeel: moest hij na de verkiezingen opnieuw kunnen Kamer-voorzitter worden, zou hij geen seconde twijfelen. 'Ik ben hier elke dag, vakantie of geen vakantie. Je kan hier veel doen en ik vervul een soort rol van biechtvader. Je krijgt veel informatie waar je natuurlijk discreet moet mee omspringen.' Een ander blijvend strijdpunt van De

“We zijn geen voetmat van de uitvoerende macht geweest.”

Croo is zijn afkeer voor beroepspolitici. Toen ik hier begon, had je één tot twee beroepspolitici in het parlement. De helft van het huidige parlement cumuleert, is burgemeester, schepen of OCMW-voorzitter. Dan krijg je een soort van mandarijnaat. Dat heeft voor- en nadelen. Je kan je parlementair mandaat op lokaal vlak gebruiken. Maar je bent ook afhankelijk van de politiek. Het grootste probleem is echter dat politieke mandaten steeds korter worden en de parlementsleden altijd maar jonger zijn. Velen zijn gewezen parlements- lid op 40 jaar. Wat doe je nadien nog professioneel? Partijen hebben almaar meer invloed op de verkiesbare plaatsen op de lijsten en bepalen wie er in de top blijft. Ik stel voor dat we tot halftijdse parlementaire mandaten komen. Je moet er dan wel tegelijk voor zorgen dat politici daarnaast nog een job kunnen hebben en het bedrijfsleven zo n politiek mandaat voor zijn werknemers toelaat. Ik pleit ook voor een beter statuut van parlementsleden om het vooral voor jongeren aantrekkelijk te houden. Wist

Herman De Croo over de komende verkiezingen: 'Ik zie geen grote verschuivingen. Een pronostiek? De huidige Paarse partijen zullen de sterkste blijven. De christendemocraten zullen de derde partij zijn.'

toetrekken, hebben we kunnen stand houden. We zijn geen voetmat van de uitvoerende macht geweest. Gewezen premier Jean-Luc Dehaene had het onlangs over 'Het parlement! Nog zo'n instelling met een achterhaalde negentiende-eeuwse organisatie!', iets wat Herman De Croo recht naar het hart is gegaan. 'Ik betreur die uitspraken

van een gewezen premier. Dehaene is begonnen als kabinetschef, werd zonder parlementair mandaat minister en, -dat verwijt ik hem het meest-, is de uitvinder van het systeem waarbij ministers uit het parlement weg gaan en door opvolgers worden vervangen. Allemaal 'puppets' die hier hangen en niet weten hoelang ze hier hangen. Dehaene wilde als mi-

u dat een ex-parlementariër niet kan gaan stempelen? Men heeft daarom de uittredingsvergoedingen ingevoerd. Om het nog straf-fer te zeggen: De Croo zit 39 jaar in het parlement en heeft dezelfde wedde als iemand die hier 39 dagen zit. Dan kom ik op het feit dat dit huis hoegenaamd niet de reflectie is van onze maatschappij. Het Belgisch parlement vertegenwoordigt de Belgen, maar is geen afspiegeling van de Belgische samenleving. Moesten we dit wel zijn dan zaten hier 50 leden boven de 60 jaar, de helft arbeiders en slechts 25 universitair.

Acht jaar Paars is voor Herman De Croo een trendbreuk in de Belgische naoorlogse politieke geschiedenis. 'Vergeet niet dat sinds 1958 de christendemocraten onafgebroken in de regeringen zaten. In 1999 kwam een einde aan die periode. De Paarse regeringen hebben modern bestuurd. Kijk maar op het vlak van de ethische vraagstukken. Ons internationaal imago is met Verhofstadt, Michel en De Gucht sterk verbeterd. De balans zal meer zijn dan enkel 'to care'. We worden op budgettair en financieel vlak wel geplaagd door de 'tijdbom Dehaene', de financiering van gewesten en gemeenschappen vanuit de federale schatkist, ingevoerd in 1988. Dat moet stoppen. De federale mid-delen vervlieden aan een topsnelheid.'

Iets wat Herman De Croo in de samenleving blijft verontrusten, is het recht op privacy dat almaar in de verdrukking komt. Mensen willen meer vrijheid, maar die vrijheden worden beperkt om terrorisme te bestrijden en aan de mensen meer veiligheid te bieden. 'We gaan zoveel betalen voor een valse vrijheid, dat we ook die valse vrijheid zullen verliezen. Een terrorist die om de zes maanden een aanslag pleegt, kan surfend op de golven van angst van de mensen, een hele samenleving vernietigen

doordat deze samenleving alle vrijheden aan banden legt. Met als gevolg: racisme, fanatisme, de verbroekeling en verpulvering van de maatschappij. Er zal een dag komen dat ze bij ons een chip achter ons oor willen inplanten om te weten wat je denkt en of je niets verkeerd denkt. Daar kom ik tegen in opstand.'

Herman De Croo loopt ook niet bijzonder hoog op met de 'broeikassoap' die opgang maakt. 'Ik ben geen expert, maar het verhaal van de opwarming van de aarde verkoopt goed. Het broeikasverhaal wordt vooral door de socialisten versterkt omdat ze groener moeten zijn dan de Groenen. Ik ben er overtuigd van dat als je in een ruimte met tien mensen plots duizend mensen stopt, je met een probleem zit. We hebben niet het recht om de volgende generaties met een vernietiging van onze aarde op te zadelen. Anderzijds waarschuw ik er toch voor om bijvoorbeeld kernenergie zomaar van tafel te vegen. We leveren ons dan uit aan de 'Poetins' van deze wereld. Het kopen van emissierechten in het buitenland is toch puur kolonialisme uit de tijd van voor Leopold II? Wij leven er maar op los, maar jullie mogen zich niet ontwikkelen. Beschamend is het.' De Kamervoorzitter is optimistisch over de politieke toekomst van zijn partij. 'We gaan er beter uitkomen dan men vreest en anderen zullen er minder goed gaan uitkomen dan wij denken en zij niet hopen. Ik zie geen grote verschuivingen. Een pronostiek? De huidige Paarse partijen zullen de sterkste blijven. De christendemocraten zullen de derde partij zijn. De huidige meerderheid heeft nog 18 zetels op overschot. Dat is heel veel om te verliezen. Misschien komen we tot een tripartite. Ik weet het niet. Wat gaat de economie doen? We zullen zien.'

Bert CORNELIS

vervolg van blz 3

De politiek van de toekomst moet uitgaan van een anti-messianisme zo vindt Torfs. "Politici moeten zich voortdurend een spiegel voorhouden. Wij kunnen niet ongelooflijk veel doen. Veel beslissingen gebeuren op Europees niveau, en niet bij ons. We zijn gebonden aan de beperkingen door de globalisering. Politici moeten op een niet populistische manier de weg tonen. Vier: partij of beweging? Na een lange aanloop komt Torfs tot het thema van de avond: moeten politici zich organiseren in partijen of bewegin-

"Partijen staan haaks op het geloof in het individu omdat ze individuen verstarren in hun structuren."

gen? "We denken veel na over namen voor partijen, maar weinig over de partijen zelf." Partijen zijn voor Torfs duidelijk instituten uit vervlogen tijden, uit periodes dat partijen nog invloed hadden op mensen, dat mensen levenslang bij eenzelfde partij bleven, zoals ze heel hun leven in hetzelfde bedrijf werkten. "Is dit trouw of verstarring?", zo vraagt Torfs zich af. Zijn partijen wel de goede oplossing?

Achterhoedegevechten

Torfs gelooft meer in bewegingen. Hij ziet meer heil in het ontwikkelen van een methode van denken rondom bepaalde thema's. "Geen structuren, maar alles overlaten aan de inspiratie van het moment." Bewegingen sluiten volgens Torfs ook goed aan bij zijn geloof in het individu: "Ik geloof in het individu en de individualisering. Partijen staan haaks op het geloof in het individu omdat ze individuen verstarren in hun structuren." Er zijn de jongste tijd veel achterhoedegevechten tegen het individu. "Vanuit christelijke hoek bijvoorbeeld met het pleidooi voor burgerdienst voor jongeren, of tegen euthanasie waar het individu een keuze krijgt om te beslissen dat een bepaald leven niets meer waard is. Wie dit keuzemodel aanvalt, valt het individualisme aan", zegt Torfs die ervoor pleit het individu in de toekomst ernstig te nemen. (*)

B.C.

(*) Rik Torfs publiceerde recent **Lof der Lankmoedigheid**. Uitg. Van Halewyck, Leuven, 2007. Op Erasmiaanse wijze worden heden-daagse zotheden beschouwd, verguisd, geprezen en zonodig gefileerd.

Hoge vlucht van wereldhandel

De mondiale handel is niet meer alleen een zaak van regeringen, maar krijgt meer en meer een algemeen maatschappelijk belang en een steeds ingrijpender invloed op het dagelijks leven van een groot deel van de wereldbevolking. Dat is de onderliggende gedachte van de parlementaire WHO-Conferentie (Parlementaire Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie). Een stelling die VLD-Europarlementslid Johan Van Hecke onderschrijft.

Begin december van vorig jaar nam Van Hecke in Genève deel aan de WHO-conferentie. Deze conferentie werd in 2001 in het leven geroepen door de Inter-Parlementaire Unie (IPU). Zowat 700 parlementsleden komende uit bijna 80 landen woonden in Genève de Conferentie bij.

“De wereldhandel in goederen en diensten is niet meer een “ver-van-mijn-bed-show”, maar heeft een rechtstreekse impact op de diversiteit, de kwaliteit én de prijs van wat we dagelijks aankopen of verbruiken. Denk maar aan de suiker, aan onze kledij of onze schoenen. Een meer democratische controle is tevens het juiste antwoord op de kritiek van de anders-globalisten op wereldtopps zoals in Seattle, Cancun of Hong Kong, waar de vergaderingen steeds achter gesloten deuren en streng afgeschermd van de buitenwereld plaats vinden.”

Hoge vlucht

“Deze dagelijkse invloed heeft ook te maken met de hoge vlucht die de wereldhandel heeft genomen”, weet Van Hecke; “De afgelopen 50 jaar is de wereldproductie minstens verzesvoudigd en de wereldhandel zelfs verachtievoudigd.”

Voor Johan Van Hecke is de liberalisering van de wereldhandel dan ook niet enkel een zaak meer voor regeringsle-

ders, maar moeten parlementsleden van waar ook ter wereld hierbij betrokken worden.

“Liberalisering en democratisering, moeten voor ons, als liberaal-democraten, hand in hand gaan”, vindt Johan Van Hecke. “Het behoort tot het progressief liberalisme dat op het vlak van de wereldhandel er meer democratische en dus parlementaire impact komt, die tevens kan zorgen voor een zeker moraliteit van de globalisering. Dat bijvoorbeeld China inmiddels lid is en Rusland niet, heeft veel, zoniet alles, te maken met het aandeel in de wereldhandel en niet met een deugdelijk bestuur.”

Respect voor mensenrechten of voor fundamentele democratische principes zijn geen voorwaarden om tot de WHO te kunnen toetreden. Gezien het maatschappelijk belang dat aan de wereldhandel en dito organisatie meer en meer worden toegemeten, lijkt het aangewezen om ook aan deze principes meer en meer belang te hechten.

Parlementair sturen

De uitdaging van de Wereldhandelsorganisatie is en blijft om het multilaterale handelssysteem op zodanige wijze te blijven ontwikkelen dat de mondialisering zoveel mogelijk voordeel oplevert voor zoveel mogelijk landen. We zijn in zo een fase van de wereldhandel en de globalisering gekomen dat deze ontwik-

keling mede op een parlementair niveau moet gestuurd worden.

De WHO waarborgt de naleving van bepaalde rechtsregels op vlak van internationale handel, de vrije samenwerking tussen soevereine staten, de vreedzame beslechting van handelsgeschillen en de toepassing van een aantal basisbeginselen zoals non-discriminatie en transparantie.

Een belangrijke vaststelling is dat de WHO stilaan uit zijn voegen aan het barsten is. “De werkingsregels van de WHO moeten eenvoudiger, efficiënter en transparanter worden gemaakt”, meent Van Hecke.

Maar is er is nog meer: “Door het falen van de huidige zogenaamde Doharonde maakt de WHO een institutionele crisis door. Een grotere parlementaire dimensie geven aan de WHO-werkzaamheden kan deze instelling niet alleen meer legitimatie geven, ze kan ook als katalysator dienen om de besprekingen terug op het juiste spoor te brengen. Als parlementsleden meer invloed kunnen uitoefenen op hun regeringsverantwoordelijken, kan dit het resultaat van de huidige besprekingen wellicht dichterbij brengen,” besluit Van Hecke hoopvol.

Dirk DHERTOGE

Meer info?

zie: www.johanvanhecke.be

Johan Van Hecke.

Financiering van de Belgische Federatie vraagt om staatshervorming

Het is duidelijk: de volgende Belgische federale regering zal gevormd worden na staatsvormende gesprekken omdat een herziening van de financiering van de Belgische Federatie noodzakelijk is. Door de financieringswet, versterkt door het Lambermontakkoord, gaat jaarlijks ongeveer 1,5 miljard euro meer naar de gemeenschappen en de gewesten. In een goede zeven jaar betekent dit dat gewesten en gemeenschappen ongeveer 11 miljard euro meer ontvangen. Doch hun bevoegdheden zijn sindsdien ongewijzigd. Dit betekent eigenlijk dat Vlaanderen, Wallonië en Brussel steeds meer middelen ontvangen bij ongewijzigde verantwoordelijkheid en dat de Belgische Federatie steeds minder middelen overhoudt voor de financiering van haar bevoegdheden. Deze situatie is onhoudbaar.

Daarenboven groeit steeds meer de kritiek dat de gewesten en gemeenschappen slechts in zeer beperkte mate instaan voor de financiering der eigen behoeften. Zij bepalen wel de uitgaven maar niet de inkomsten. Denken we maar aan de pensioenlast van de Vlaamse ambtenaren die de federale overheid dient te betalen of aan de extra pensioenlast die ze veroorzaken bij de federale overheid door hun actieve ambtenaren loonopslag te gunnen (perquatie-systeem vertaalt de loonopslag in een hoger pensioen van niet-ambtenaren).

Meer fiscale autonomie

De uitbreiding van de fiscale autonomie staat daarom centraal. Recentelijk wees ook het Internationaal Monetair Fonds (IMF) hierop. Haar expliciete waarschuwing is duidelijk: *"Het succesvol verderzetten van de noodzakelijke sanering*

Federaal Volksvertegenwoordiger Luc Van Biesen (Open Vld):
"De staatshervorming zal een solide oplossing moeten geven om aan Vlaanderen, Wallonië, Brussel en de Belgische federatie."

van de Belgische openbare financiën vereist inspanningen op alle regeringsniveau's en een herziening van de huidige akkoorden tussen de federale entiteiten. Tot nu toe werden opduikende budgettaire onevenwichten succesvol beheerd door ongeplande wijzigingen af te spreken in verband met de begrotingsdoelstellingen van de regionale entiteiten. Echter, deze onevenwichten zullen steeds groter worden in de toekomst. De federale overheid en de sociale zekerheid (Entiteit I) moeten immers het hoofd bieden aan gestaag toenemende druk op hun uitgaven, terwijl hun relatieve aandeel in de overheidsinkomsten afneemt. Tegelijkertijd worden gewesten en gemeenschappen en gemeenten (Entiteit II) niet aangespoord om de relatieve toename van hun middelen op te sparen. In het herzien van de huidige afspraken zal het belangrijk zijn dat elke verdere federalisering gepaard gaat met een versterkte financiële verantwoordelijkheid van elke entiteit en een versterkte coördinatie tussen de federale entiteiten wat hun budgettaire en economisch beleid betreft " (november 2006 artikel 4 conclusies punt 7).

Daarenboven is de vergrijzing – die op menselijk vlak een rijkdom te noemen is maar in financiële termen een belangrijke meerkost betekent - in de huidige situatie quasi geheel te dragen door de federale overheid. De toenemende netto-meerkost van de vergrijzing wordt in periode 2005-2050 geschat op +5,8 % van het Bruto Binnenlands Product. Hierbij kunnen de verschillende gebruikte parameters uiteraard aanleiding geven tot een nog hoger percentage het IMF heeft een 'realistischer scenario' van 8,9 %.

Uit wat voorafgaat, namelijk de steeds hogere financiering van gewesten en gemeenschappen, de quasi onbestaande verantwoordelijkheid naar inkomsten van de gemeenschappen en gewest, de steeds toenemende kosten van vergrijzing voor de Entiteit I, en dit gekoppeld aan de wens naar een eigen dynamiek der regio's onder andere uitgedrukt in de diverse resoluties van het Vlaams Parlement op belangrijke beleidsdomeinen zoals gezondheidszorgen,

arbeidsmarkt, doet ons zeggen dat via een open dialoog een oplossing moet gezocht worden.

Combinatie van oplossingen

De oplossing zal gevonden worden in een combinatie van verschillende wijzigingen. Hierbij zullen de volgende elementen bespreekbaar moeten gesteld worden.

Het aanpassen van de financieringswet alsook de invoering van fiscale en financiële autonomie voor de gemeenschappen en gewesten.

Een louter aanpassen van de parameters der financieringswet waarbij meer geld bij de federale overheid blijft, is politieke niet wenselijk te noemen. Het zou én de sanering van de openbare financiën én de noodzakelijke dynamiek van de gewesten fruisen. Wel essentieel is de invoering van de fiscale autonomie. Hierbij klinkt het pleidooi naar homogene fiscale verantwoordelijkheid als muziek in de oren. Het integraal overhevelen van de vennootschapsbelasting naar de gewesten, alsook de vastgoedfiscaliteit zijn wenselijke denkpistes. Vooral dit laatste zou aanleiding kunnen geven tot een sterke vereenvoudiging van de personenbelasting indien het onroerend goed zou geschrapt worden uit de personenbelasting. Ook zou hierbij de oude demon van een vermogenskaster en de daaraan gekoppelde meerbelastingen op eigendom uitsluitend een regionale bevoegdheid en dus ook beslissing van Vlaanderen alleen zijn. De kracht van de socialistische partij is beduidend kleiner in Vlaanderen dan in België. Transparantie is weliswaar een meer Vlaamse verzuchting maar een echte vermogensbelasting zal in Vlaanderen allicht nooit een meerderheid halen.

Het defederaliseren van belangrijke bevoegdheidspakketten naar gewesten en gemeenschappen met een niet noodzakelijk gelijke budgettaire verdeling.

Een defederalisering van een aantal economische bevoegdheden zou de groei in België ten goede komen. Hierbij stelt zich de vraag of de impact van de daaruit voortvloeiende sanering van openbare

financiën niet voldoende zal zijn om het verschil weg te werken.

Verdeling van overheidsschuld De overheidsschuld kan niet alleen in de handen van de federale overheid blijven.

Het is duidelijk dat de schuld van iedereen is en door iedereen is gemaakt. Deze schuld verder afbouwen is een noodzaak, ze deels overhevelen in verhouding tot het BBP is een andere optie. Dit management is geen privilege van de federale staat. De gewesten en gemeenschappen moeten deze schuld deels overnemen. Hierbij zal ook het renteaspect spelen. De huidige lage rentestand is een voordeel maar geen blijvende certitude. Indien de inflatie zou aanwakken, vervalt de budgettaire ruimte voor beter bestuur ook in België.

Het wegwerken van tegenstromen in uitgavedynamiek en inkomstdynamiek.

Elk beleidsvorm met financiële implicatie uitgevoerd door een niveau kan aanleiding geven tot een wijziging van de inkomsten van een ander niveau. Duidelijke voorbeelden zijn de toekenning van premies en tegemoetkomingen op regionaal vlak die aanleiding geven tot verhoging van de personen- of vennootschapsbelasting. Om dit in de toekomst te verhinderen moet de afbakening der bevoegdheden homogeen zijn. Dit wil zeggen dat er geen hiërarchie kan zijn. Elk niveau is uitsluitend en volledig verantwoordelijk voor de hem of haar toegekende bevoegdheid.

De op til zijnde staatshervorming zal dus gaan over veel meer dan het overlopen van eisenpakketjes van vaandelzwaaiers. De staatshervorming zal een solide oplossing moeten geven om aan Vlaanderen, Wallonië, Brussel en de Belgische federatie de nodige en nuttige middelen en bevoegdheid te geven om onze welvaart en welzijn veilig te stellen, ook in de toekomst.

Luk VAN BIESEN

Informatie over dit artikel:
0495/251 066

Manifest van Oxford bestaat zestig jaar

Op 14 april 1947 stichtten liberalen uit negentien landen in Wadham-College in het Britse Oxford de Liberale Internationale. De Spaanse diplomaat en historicus Salvador de Madariaga werd tot eerste voorzitter verkozen. Maar wat belangrijker was. De vergadering stelde een Manifest op dat de ideologische grondslag zou vormen van het naoorlogs Europees liberalisme

Het bekende Manifest van Oxford is nog altijd de basis van het hedendaags liberalisme en wordt als een fundament beschouwd voor de liberale ideologie. Toen het Manifest geschreven werd, vertolkte het een sociaal en progressief liberalisme, dat zich beriep op de ideeën van Lord Beveridge en een ander geluid wilde laten horen dan het verstaatse en dirigistische socialisme.

Op internationaal vlak sloegen de liberalen de handen stevig in elkaar. Eén van de voornaamste architecten van het Oxfordse Manifest was Julius Hoste jr., de uitgever van Het Laatste Nieuws. Hij had de oorlogsjaren in Londen doorgebracht en daar meer dan ooit de betekenis van vrijheid, liberalisme en humanisme als dam tegen totalitaire regimes ingeschat. Samen met zijn vriend en voorzitter van de Liberale Internationale Madariaga zette hij het Manifest op papier. Het Manifest werd een belang-

rijk referentiekader voor de liberalen en voor de Stichting, nu de Raad, die waakt over de ideologische strekking van de krant Het Laatste Nieuws. Na de dood van Hoste in 1954 vertaalde de latere directeur-generaal van Het Laatste Nieuws Albert Maertens de gedachte van Oxford in een juridische vorm voor de Stichting die toezicht moet houden op het doen respecteren van de Vlaamse, humanistische en liberale opvattingen van de krant.

Een A4-tje vol

De auteurs van het Manifest schreven amper een A4-tje vol en het is vandaag nog net zo inspirerend als toen. Het Manifest schetste in ruim 13 stellingen trefzeker het wezen van het liberalisme. Voorop werd gesteld dat de mens een onafhankelijk wezen is, dat goed en kwaad weet te onderscheiden. De staat is slechts een instrument van de gemeenschap, die geen bevoegdheden op zich mag nemen die strijdig zijn met de belangen van de burgers. In de economie worden economische vrijheid en politieke vrijheid aan elkaar verbonden, en onderdrukking van economische vrijheid door de staat (of door kartels en trusts) worden daarom verworpen. Het Manifest accepteert slechts staatseigendom in die gevallen waarin mededinging of particulier initiatief niet functioneert. Het Manifest vermeldt: De staat is slechts het instrument van de gemeenschap; de staat zal geen macht naar zich toe trekken die strijdig is met de fundamentele rechten van de burger of met de voorwaarden noodzakelijk voor een verantwoordelijk en creatief leven [...]. Hiermee keerde men

zich tegen dictatoriale regimes (aan linkse of rechtse zijde) die een collectief bewustzijn of natiegevoel boven de mensenrechten plaatsten. Het Manifest voegt er echter aan toe: de welvaart van de gemeenschap komt voor alles en moet beschermd worden tegen machtsmisbruik door deelbelangen.

[...] Een continue verbetering van de arbeidsvoorwaarden en van de huisvesting en werkomgeving van de arbeiders is noodzakelijk. De rechten, plichten en belangen van arbeid en kapitaal vullen elkaar aan; georganiseerd overleg en samenwerking tussen werkgevers en werknemers is essentieel voor het goed functioneren van de industrie.

Verantwoordelijkheid is volgens het Manifest een noodzakelijke aanvulling op vrijheid, en ieder recht gaat samen met een plicht. Ten slotte worden in vijf stellingen de principes van een liberaal buitenlands beleid beschreven: een internationale rechtsorde, het recht op vrijheid voor ieder land, bescherming van minderheden, vrij verkeer van goederen en ideeën en vrijheid om te reizen, en internationale ontwikkeling.

Het Manifest werd later nog aangevuld met andere documenten zoals de *Declaration of Oxford*, uit 1967, en het *Rome Appeal*, uit 1981 als gevolg van gewijzigde politieke situaties in de wereld.

B.C.

Literatuur:

Egbert Lachaert,
www.liberales.be

Column november 2006.

Albert Maertens, Sociaal beweging en liberaal. Gent, Liberaal Archief, 2001.

Walter Prevenier, Raad Het Laatste Nieuws. Een terugblik. Uitg. Raad Het Laatste Nieuws vzw. Brussel, 2006, www.raadhethetlaatsstenuws.be

De intergrale tekst van het manifest staat op http://nl.wikipedia.org/wiki/oxford_manifest

Bizarre thema's en personages

Met je kop in een populair programma op tv komen, bezorgt je meer bekendheid dan als debuterend schrijver van drie romans op vier jaar tijd. Sinds de ook nog fris ogende Saskia de Coster enkele weken opvallend goed scoorde in 'De slimste mens ter wereld' is er nu ook uit minder evidente hoek belangstelling voor haar boeken. Haar recentste boek, 'Eeuwige roem', werd in januari genomineerd voor de BNG Nieuwe Literatuur Prijs.

Wat zij met haar boeken presteerde, is geen klein bier. Een drieluik van verwante romans kan men ze moeilijk noemen. Daarvoor zijn ze te duidelijk als aparte verhalen herkenbaar. Thematisch is er wel een zekere binding. Het zijn ook geen valse tweeluiken. De chronologische volgorde is niet altijd duidelijk en de personages en plotwendingen zijn ook gedeeld. Als lezer zit je dan ook erg snel in een web van relaties en elkaar kruisende verhaallijnen. Een en ander mondt uit in een ongewone leeservaring die nog lang blijft nazinderen.

Opkomend talent

Opkomend literair Vlaams talent de Coster (°1976) studeerde Germaanse en een specialisatieopleiding literatuurwetenschap, belandde in het Clausentrum van prof. Wildemeersch maar koos snel de vrijheid, die in 2002 leidde tot haar debuutroman *Vrije Val*, géén 'seller', maar wel veel lovende kritiek ondanks 'stilistisch zwaar op de hand'. Gewaagd proza, inderdaad, omwille van het ontbreken van een rechtstreekse verhaallijn.

De twee hoofdpersonages zijn een vrouw, een reuzin 'met een achterwerk als een pletrol', en een jongen, die letterlijk met zichzelf in de knoop ligt. Zij worden door een wetenschapper

tot een experiment aangezet. Een schip voert hen in een eindeloze tocht onder de aarde mee. Opgesloten in het ruim gaat hun eigen veranderend lichaam op zoek naar gevaren en verhalen. De twee krijgen mythologische afmetingen. Tegenover het isolement en het onvermogen van het bedreigde koppel zorgt de Coster voor een intuïtief, speels schrijven dat het wezenlijke, het stoffelijke en het verwerkelijkende ombuigt naar het imaginaire, de illusie, het surreële en het symbolische, gemengd met een sausje maatschappijkritiek.

Jeuk, verschenen in 2004, is een soort weerzinwekkend sprookje. Ratten teisteren een kasteel en de wereld waarin nauwelijks te overleven is. Tot Boris, een mismakke bastaardzoon van de koning, hiervoor een uitkomst vindt. In ruil krijgt hij gezag over zijn voorbestemde vrouw en ontpopt hij zich als een gewiekst manipulator. Een sombere visie op onze helse wereld en ons absurde bestaan. Het boek heeft iets van een nachtmerrie met apocalyptische taferelen en met personages die ten prooi vallen aan onmacht, angst, vervreemding en geestelijke malaise. Geschreven in een nerveuze, snelle staccatostijl.

Volmaakt kind

In tegenstelling tot de twee vorige

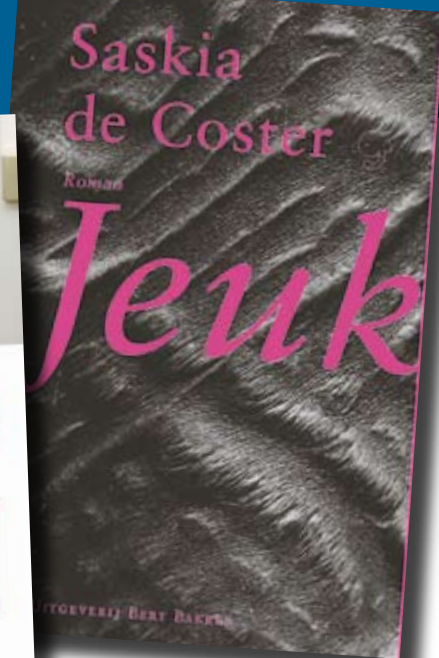
romans is de Costers recentste werk, *Eeuwige Roem* (2006), in onze tijd gesitueerd. Katrien en Pieter vormen een perfect koppel. Zij krijgen een kind, Babs, meteen het einde van hun rimpelloos bestaan. Babs blijkt een soort wonderkind te zijn, dat alles weet en ziet en op tweejarige leeftijd (met de hulp van een tulp op de vensterbank) met de kennis van een universiteitsprofessor een 'Boek vol Wijsheid' schrijft. Dit haast buitenaards volmaakt kind wordt volwassen, en wordt verliefd op Ruben, de leider van een politieke groepering die 'bejarden haat' en meer kansen wil geven aan jongeren. Gelijklopend worden de lotgevallen verteld van een 'gewoon meisje', Julie, die in een instelling en een jeugdgevangenis belandt, als vijftienjarige naar Japan trekt en er kennis maakt met rockster Michael, met alle gevolgen van dien. De drie boeken vullen elkaar aan, geven achtergrondinformatie en nuanceren.

John RIJPENS

Vrije val, Prometheus/Bert Bakker, 2002, 15,95 euro.

Jeuk, Bert Bakker, 2004, 14,95 euro.

Eeuwige roem, Prometheus, 2006, 220 pagina's, 15,95 euro.

Blij dat VLD opnieuw mutualiteit (h)erkent

“Moe maar gelukkig”, zo voelde ik me zondagmiddag, 11 februari, na afloop van het VLD-congres. Als congreslid en secretaris-generaal van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten verdedigde ik tal van amendementen bij de tien resoluties die de grote lijnen vormen voor het verkiezingsprogramma. De VLD is een open, progressieve centrumpartij en ik ben vooral blij dat ze terug haar mutualiteit (h)erkent.

Nu de federale verkiezingen op 10 juni er met rasse schreden aankomen en de programma's moeten worden opgemaakt voor het beleid van de komende vier jaar, is het des te meer nodig om als mutualiteit onze stem te laten horen. Tijdens het congres van VLD-Vivant op 10 en 11 februari werd niet alleen de partijnaam veranderd in 'Open Vld', maar werden er ook tien resoluties aangenomen die staan voor duidelijke maatschappelijke keuzes die zich zullen vertalen in het verkiezingsprogramma van 10 juni.

Als liberale mutualiteiten hebben wij onze stem laten horen op dit congres en een aantal voorstellen ingediend waarmee de Open VLD rekening zal houden op het verkiezingscongres.

Bij de aanhef van het Congres hebben we gewezen op het belang van de sociale organisaties en op het feit dat de sociale zekerheid niet alleen de mensen moet toelaten om een job te vinden en voor zichzelf in te staan, maar ook om bestaanszeker te zijn.

Een ander thema waarvoor we als ziekenfondsen de nodige aandacht vragen, zijn de ziekten die veroorzaakt worden door milieuvervuiling. We hebben gevraagd dat de overheid dringend werk zou maken van de uitbouw van een milieugeeneeskunde, gebaseerd op het Europees Actieplan voor milieu en gezondheid.

Milieuvriendelijk

En één van de belangrijkste middelen om het gedrag van gezinnen en bedrijven op dit vlak bij te sturen zijn eveneens fiscale en andere stimuli voor het gebruiken van

milieuvriendelijke producten en materialen. Op milieuvervuilende zaken kunnen dan weer hogere heffingen worden gelegd. Voor deze laatste maatregel zijn dan wel sociale correcties nodig. Investeren in het leefmilieu is investeren in de toekomst en in een open samenleving. Maatregelen tegen milieuproblemen, zoals de klimaatwijziging en milieuziekten kunnen niet langer uit de weg worden gegaan. Ook de mutualiteiten kunnen hierin een rol spelen.

Wat de rijkdom van de vergrijzing betreft, moeten we oog hebben voor de toenemende behoefte aan gezondheidszorgen. Daarom dient de gezondheidssector nog beter tegemoet te komen aan de noden van de ouderen op het vlak van de geneeskundige verzorging, rusthuisinfrastructuur en rusthuisaanbod, stimulering van de thuiszorg en bestaanszekerheid.

Geen maatschappelijke uitsluiting
Een ander punt, de strijd tegen het racisme, dient te worden uitgebreid tot het bestrijden van elke vorm van maatschappelijke uitsluiting en dit op alle mogelijke terreinen, als arbeid, sociale zekerheid, gezondheidszorg en onderwijs als huisvesting.

Laat me duidelijk zijn: dit betekent uiteraard niet dat wij als mutualisten het primaat van de politiek in vraag stellen. Het fundament van een echt democratische samenleving is immers dat mensen en hun verkozenen de wetten moeten kunnen maken.

In zijn toespraak voor de congressisten erkenden voorzitter Bart Somers en de partij duidelijk de onmisbare rol van het

middenveld of de sociale organisaties in dit alles.

Waarom hechten wij hier zoveel belang aan? Als ledenbewegingen bewaken sociale organisaties, zoals de mutualiteiten, maar ook de vakbonden en de werkgevers- en zelfstandigenorganisaties, elk op hun terrein, de belangen van de burgers. Zoals partijvoorzitter Bart Somers stelde, maken verenigingen de mensen sterk op cultureel, sociaal en economisch vlak. Mutualiteiten bewaken de belangen van hun leden wat de gezondheidszorg betreft. Hun rol in het uitbouwen van een kwalitatief hoogstaande en voor iedereen toegankelijke gezondheidszorg vormt dus een noodzakelijke voorwaarde voor de uitoefening van alle andere individuele rechten. Ook op individueel vlak vormen zij een tussenschakel tussen de burger en de overheid en dragen zij op die manier bij tot een betere dienstverlening. Bart Somers erkende dat in het middenveld zoveel positieve energie zit dat een liberale samenleving onmogelijk is zonder dat sterke verenigingsleven.

Samen sterk

Ik ben ervan overtuigd dat de Liberale Mutualiteiten als sociale organisatie hun impulsen zeker en vast hebben meegegeven op dit congres.

Geert MESSIAEN
Secretaris-generaal - Landsbond
van Liberale Mutualiteiten